

13 Δεκεμβρίου, 1993

[ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ, ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ ΑΡΤΕΜΗΣ, Δ/στές]

ΠΛΟΙΟ "ΠΑΝΑΓΙΑ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΑ",

Εφεσείων,

v.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥ,

Εφεσιβλήτων.

(Πολιτική Έφεση Αρ. 7542)

Δικαιοδοσία Ναυτοδικείου — Περιλαμβάνει την εκδίκαση διαφορών μεταξύ ιδιοκτητών και πλοιάρχου και μελών του πληρώματος, ανεξάρτητα από τις πρόνοιες των περί Τερματισμού Απασχολήσεως Νόμων.

- 5 Κατά την έναρξη της ακρόασης στην παρούσα έφεση οι εφεσίβλητοι ήγειραν θέμα δικαιοδοσίας του πρωτόδικου Δικαστηρίου να εκδώσει την προσβαλλόμενη απόφαση ισχυριζόμενοι ότι στην επίδικη απαίτηση αποκλειστική δικαιοδοσία είχε το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών, σαν αποτέλεσμα της θέσπισης του περί Τερματισμού Απασχολήσεως Νόμου, 1967 (Ν. 24/67), ο οποίος, κατά την εισήγηση,
- 10 είχε αφαιρέσει την δικαιοδοσία του Ναυτοδικείου σχετικά με αιτήσεις για αποζημιώσεις για παράνομη απόλυση και καθυστερημένους μισθούς, που είχε με το άρθρο 19 του περί Δικαστηρίων Νόμου.

Αποφασίσθηκε ότι:

- 15 Η εργατική διαφορά όπως έχει ορισθεί με τον περί Τερματισμού Απασχολήσεως Νόμο, 1967 (Ν. 24/67) δεν επεκτείνεται σε αιτήσεις πλοιάρχου και μελών πληρώματος για καθυστερημένους μισθούς και/η αποζημιώσεις για απόλυση, που όπως ήταν πάντοτε η κατάσταση εξακολουθούν και μετά την θέσπιση του περί Τερματισμού
- 20 Απασχολήσεως Νόμου, 1967, να εμπίπτουν στην αποκλειστική δικαιοδοσία του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Η προδικαστική ένσταση απορρίφθηκε.

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

The Cyprus Phassouri Plantations Co Ltd v. Stephanos Georghiou (1982)
1 C.L.R. 766.

Kapsou v. Middle East Airlines Airliban (1988) 1 C.L.R. 152.

Κυριάκου και Άλλοι v. Ταμείου Πλεονάζοντος Προσωπικού (1993) 1
A.A.Δ. 1020. 5

Προδικαστική Ένσταση.

Προδικαστική ένσταση από τον Δικηγόρο των εφεσιβλήτων αναφορικά με τη δικαιοδοσία του Πρωτόδικου Δικαστηρίου να εκδώσει την προσβαλλόμενη απόφαση. 10

M. Μοντάνιος, για τους εφεσείοντες.

N. Αναστασιάδης, για τους εφεσίβλητους.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Δ.: Την ομόφωνη απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Δικαστής Ι. Πογιατζής.

ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ, Δ.: Το μοναδικό ερώτημα στο οποίο καλούμεθα να απαντήσουμε στο παρόν στάδιο είναι κατά πόσο το Ανώτατο Δικαστήριο, με μονομελή σύνθεση, που εξεδίκασε τις αγωγές Ναυτοδικείου με αριθμό 213/82 και 216/82 τις οποίες καταχώρησαν οι εφεσίβλητοι εναντίον του Εφεσείοντος πλοίου "ΠΑΝΑΓΙΑ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΑ" και, ακολούθως, εξέδωσε την απόφαση εναντίον της οποίας στρέφεται η παρούσα έφεση, είχε δικαιοδοσία να επιληφθεί, πρωτόδικα, ως ναυτοδικείο, τις συγκεκριμένες επίδικες απαιτήσεις των εφεσιβλήτων, δυνάμει του άρθρου 19 του περί Δικαστηρίων Νόμου του 1960, ως είχε τροποποιηθεί, ή κατά πόσο αποκλειστική δικαιοδοσία να επιληφθεί της ως άνω απαίτησης των εφεσιβλήτων είχε το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών, δυνάμει του άρθρου 30 των περί Τερματισμού Απασχολήσεως Νόμων του 1967 έως 1973. 15
20
25

Το επίδικο αυτό θέμα ηγέρθηκε, για πρώτη φορά, από τον ευπαίδευτο δικηγόρο του εναγόμενου πλοίου στη διάρκεια της πρωτόδικης ακροαματικής διαδικασίας στο στάδιο της τελικής του αγόρευσης. Το πρωτόδικο Δικαστήριο προχώρησε στην έκδοση απόφασης υπέρ των εφεσιβλήτων, δεχόμενο όλες τις απαιτήσεις τους εναντίον του πλοίου, χωρίς προηγουμένως να εκφράσει την 30

5 ετυμηγορία του πάνω στον επίδικο ισχυρισμό για έλλειψη δικαιοδοσίας. Η παράλειψη αυτή, καθώς και ο ισχυρισμός του δικηγόρου του πλοίου ότι το πρωτόδικο Δικαστήριο δεν είχε δικαιοδοσία να επιληφθεί των αγωγών των εφεσιβλήτων, αποτελούν το αντικείμενο του λόγου έφεσης αρ. 9.

10 Ο ευπαίδευτος δικηγόρος των εφεσιβλήτων προέβη σε δήλωση ενώπιον μας με την οποία συμφώνησε ότι το επίδικο θέμα δικαιοδοσίας είχε εγερθεί από τον αντίδικο συνάδελφο του, στο στάδιο της τελικής αγόρευσης του ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου, και ότι θέματα δικαιοδοσίας μπορούν να εγερθούν σε οποιοδήποτε
15 στάδιο τόσο της πρωτόδικης όσο και της κατ' έφεση διαδικασίας. Στη συνέχεια, υποβλήθηκε κοινή εισήγηση εκ μέρους των δικηγόρων των διαδίκων για τον περιορισμό της συζήτησης της έφεσης, στο παρόν στάδιο, στο λόγο έφεσης αρ. 9. Το Δικαστήριο αποδέχτηκε την πιο πάνω εισήγηση και προχώρησε να ακούσει τα αντίστοιχα επιχειρήματα των δικηγόρων των διαδίκων αναφορικά με τη δικαιοδοσία του πρωτόδικου Δικαστηρίου. Τελικά, κατέληξε στο ομόφωνο συμπέρασμα ότι το πρωτόδικο Δικαστήριο
20 ενήργησε μέσα στα πλαίσια της δικαιοδοσίας του ως ναυτοδικείου, ο δε περί του αντιθέτου ισχυρισμός του κ. Μοντάνιου, εκ μέρους του πλοίου, είναι παντελώς αβάσιμος.

25 Πριν αναφερθούμε στους λόγους για τους οποίους έχουμε καταλήξει στο πιο πάνω συμπέρασμα, επιβάλλεται να αναφερθούμε σε μερικά ακόμα γεγονότα που αποτέλεσαν το βάθος των επιχειρημάτων που έχουν προβληθεί από τους ευπαίδευτους δικηγόρους των διαδίκων.

30 Δύο Έλληνες ναυτικοί, ο Εμμανουήλ Σιδηρόπουλος, ενάγων την αγωγή αρ. 213/82 και ο Δημήτριος Τζανέτος, ενάγων στην αγωγή 216/82, προσλήφθηκαν ως Α' και Β' Μηχανικός, αντίστοιχα στο πλοίο "ΠΑΝΑΓΙΑ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΑ" (εφεξής το "πλοίο"), δυνάμει συμβάσεων ναυτικής εργασίας, ημερομηνίας 25/9/1982, οι οποίες αντικαταστάθηκαν με άλλες συμβάσεις ημερομηνίας 4/11/1982, με
35 ευνοϊκότερους γι' αυτούς όρους εργασίας. Η απαίτηση του Σιδηρόπουλου στην αγωγή ήταν για Δολάρια Ηνωμένων Πολιτειών 2.106,00 δεδουλευμένους μισθούς από 4/11/1982 μέχρι 27/11/1982, πλέον Δολάρια Ην. Πολιτειών 798,70 επίδομα αδείας 7 ημερών, πλέον Δολάρια Ην. Πολιτειών 1.339,20 επιδόματα υπερωριών, καθώς και για ποσό Δολαρίων Ην. Πολιτειών 2.431,000, μισθό ενός μηνός ως αποζημιώσεις για παράνομη απόλυση. Η απαίτηση του Τζανέτου
40 στη δική του αγωγή ήταν για Δολάρια Ην. Πολιτειών 1.206,40 δεδουλευμένους μισθούς μέχρι 27/11/1982, πλέον Δολάρια Ην. Πολιτειών 505,40 επίδομα αδείας 7 ημερών, πλέον Δολάρια Ην. Πολιτειών

1 438,40 επιδόματα υπερωριων, καθώς και για ποσό Δολαριών Ην. Πολιτειών 1.383,00 μισθό ενος μηνός ως αποζημιώσεις για παρανομη απόλυση.

Οι πιο πάνω απαιτήσεις των εφεσιβλήτων όπως ορθά εισηγούνται οι ευπαίδευτοι δικηγόροι των διαδίκων, εμπίπτουν στην παράγραφο (ο)* του εδαφίου 1 του άρθρου 1 του Αγγλικού Νομοθετήματος The Administration of Justice Act, 1956, το οποίο έχει εφαρμογή στην Κύπρο δυνάμει του άρθρου 29(2)(α)** του περί Δικαστηριων Νόμου του 1960 Πρέπει επίσης να ληχθει ότι ο κ. Μοντάνιος, εκ μέρους του πλοίου, δέχεται ότι η παράγραφος (α)*** του άρθρου 19 5 10

* 1 Admiralty jurisdiction of the High Court

(1) The Admiralty jurisdiction of the High Court shall be as follows, that is to say, jurisdiction to hear and determine any of the following questions or claims -

(a)

(o) any claim by a master or member of the crew of a ship for wages and any claim by or in respect of a master or member of the crew of a ship for any money or property which, under any of the provisions of the Merchant Shipping Acts, 1894 to 1954, is recoverable as wages or in the court and in the manner in which wages may be recovered,

** 29(2)(α) Το Ανωτάτον Δικαστηριον εν τη ασκησει της δικαιοδοσιας-

(α) δι'ης περιβέβληται δυνάμει της παραγράφου (α) του άρθρου 19 θα εφαρμόζη, τηρουμένων των διατάξεων των παραγράφων (γ) και (ε) του εδαφίου (1), το υπό του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Δικαιοσύνης εν Αγγλία, εν τη ασκησει της επί ναυτικων υποθέσεων δικαιοδοσίας αυτου εφαρμοζόμενον κατά την προ της ημέρας ανεξαρτησίας δίκαιον, ως θα ετροποποιείτο τουτο διά νόμου της Δημοκρατίας

*** 19. Το Ανώτατον Δικαστηριον, επιπροσθέτως προς τας εξουσίας και την δικαιοδοσίαν ήτις ανατίθεται εις αυτό υπό του Συντάγματος, θα έχη απορριπτικην πρωτόδικον δικαιοδοσίαν-

(α) ως ναυτοδικειον περιβεβλημένον και ασκουν τας εξουσίας διά των οποίων περιεβάλλετο και τας οποίας ησκει το Ανώτατον Δικαστήριο εν Αγγλία εν τη επί ναυτικών υποθέσεων δικαιοδοσία αυτου ευθύς αμέσως προ της ημέρας ανεξαρτησίας

του Νόμου 14/60 παραχώρησε στο Ανώτατο Δικαστήριο αποκλειστική πρωτόδικη δικαιοδοσία ναυτοδικείου, η οποία περιλαμβάνει και τις απαιτήσεις στις αγωγές αρ. 213/82 και 216/82 εναντίον του πλοίου. Προχωρά, εντούτοις, να ισχυριστεί ότι η δικαιοδοσία αυτή αφαιρέθηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο και παραχωρήθηκε στο Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών γνωστό αρχικά ως Διαιτητικό Δικαστήριο, την 1/2/1968 (Βλ. ΚΔΠ 75/68) όταν τέθηκε σε ισχύ ο περί Τεματισμού Απασχολήσεως Νόμος του 1967 (Νόμος αρ. 24/67). Η συγκεκριμένη εισήγηση του κ.Μοντάνιου επί του προκειμένου είναι ότι οι απαιτήσεις εναντίον του πλοίου στις αγωγές αρ. 213/82 και 216/82 συνιστούν "εργατική διαφορά" μέσα στην έννοια του άρθρου 2 του Νόμου 24/67, η εκδίκαση της οποίας εμπίπτει στην αποκλειστική δικαιοδοσία του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών, σύμφωνα με την πρόνοια του άρθρου 30 του εν λόγω Νόμου, η οποία είχε ως συνέπεια την σιωπηρά κατάργηση των άρθρων 19 και 29 του περί Δικαστηρίων Νόμου, όσον αφορά ναυτικές υποθέσεις που συνιστούν "εργατική διαφορά" μέσα στην έννοια του άρθρου 2 του Νόμου 24/67. Ο κ. Μοντάνιος, προς υποστήριξη μερικών, τουλάχιστο, πτυχών της εισήγησής του, παρέπεμψε το Δικαστήριο στις υποθέσεις 1) *The Cyprus Phassouri Plantations Co Ltd v Stephanos Georghiou* (1982) 1 C.L.R. 766, και 2) *Elli Constantouri Kapsou v Middle East Airlines Airliban* (1988) 1 C.L.R. 152.

Στην πρώτη από τις πιο πάνω υποθέσεις τα γεγονότα ήταν ότι ο εφεσίβλητος είχε αρχικά καταχωρήσει αίτηση ενώπιον του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών με αίτημα την πληρωμή σ' αυτό αποζημιώσεων για παράνομη απόλλυση, την οποία όμως απέσυρε. Ακολούθως, καταχώρησε αγωγή στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού, με την οποία αξιούσε την ίδια θεραπεία. Το μοναδικό επίδικο θέμα ενώπιον του Δικαστηρίου ήταν κατά πόσο, εν όψει του άρθρου 30 του Νόμου 24/67, ως είχε τροποποιηθεί με το Νόμο 6/73, ο εφεσίβλητος, με την καταχώρηση της εν λόγω αίτησής του ενώπιον του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών, είχε απωλέσει ή όχι το δικαίωμα του να προσφύγει στο Επαρχιακό Δικαστήριο. Το Ανώτατο Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι, κάτω από το εν λόγω άρθρο 30, το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών είχε αποκλειστική δικαιοδοσία να αποφασίζει πάνω σε όλες τις εργατικές διαφορές που αναφύονται από την εφαρμογή των περί Τεματισμού Απασχολήσεως Νόμων ή των Κανονισμών που έγιναν δυνάμει των Νόμων αυτών και ότι το δικαίωμα του εργοδοτούμενου να καταχωρήσει αγωγή στο Επαρχιακό Δικαστήριο αναφορικά με τον τεματισμό της απασχολήσής του, περιορίζεται στην περίπτωση που η απαίτηση του είναι για αποζημιώσεις που υπερβαίνουν το ύψος των αποζημιώσεων που το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών έχει

δικαιοδοσία να του επιδικάσει δυνάμει των περί Τερματισμού Απασχολήσεως Νόμων. Το Ανώτατο Δικαστήριο αποφάσισε επίσης ότι η καταχώρηση από τον εργοδοτούμενο Αίτησης στο Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών αποτελεί, από μόνη της κώλυμα που καθιστά αδύνατη την καταχώρηση αγωγής ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου, ακόμα και στην περίπτωση που η Αίτηση ενώπιον του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών αποσύρεται και απορρίπτεται. 5

Στη δεύτερη από τις πιο πάνω υποθέσεις που επικαλείται ο κ. Μοντάνιος, υιοθετήθηκε ερμηνεία του άρθρου 30 των περί Τερματισμού Απασχολήσεως Νόμων παρόμοια με εκείνη που δόθηκε στην υπόθεση Phassouri Plantations (ανωτέρω) και, με αυτή την έννοια, δεν προσφέρει οποιαδήποτε περαιτέρω υποστήριξη στο επιχείρημα του κ. Μοντάνιου. 10

Το άρθρο 30 του περί Τερματισμού Απασχολήσεως Νόμου του 1967, όπως έχει αντικατασταθεί με το άρθρο 3 του περί Τερματισμού Απασχολήσεως (Τροποποιητικού) Νόμου του 1973 (Νόμος αρ. 6/73), περιέχει την ακόλουθη πρόνοια αναφορικά με την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών: 15

“30 (1) Το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών κέκτηται αποκλειστική αρμοδιότητα να αποφασίζει επι απασών των εργατικών διαφορών των αναφυσόμενων συνεπεία της εφαρμογής του παρόντος Νόμου ή οιασδήποτε Κανονισμών εκδοθέντων δυνάμει αυτού ή αμφοτέρων, περιλαμβανομένου και παντός παρεμπίπτοντος ή συμπληρωματικού προς τοιαύτας διαφοράς θέματος. 20 25

(2) Ουδέν των εν τω παρόντι άρθρω ερμηνεύεται ως επηρεάζον το δικαίωμα εργοδοτούμενου όπως, αναφορικώς προς τερματισμόν απασχολήσεως, προσφύγη εις το Επαρχιακόν Δικαστήριο της Επαρχίας εν η ο εργοδοτούμενος ηγοδοτείτο κατά τον χρόνον καθ’ ον ανέκυψεν η διαφορά εις περίπτωσιν καθ’ ην η αξίωσις αυτού είναι δι’ αποζημιώσεις υπερβαινούσας τας διά του παρόντος Νόμου δυναμένας να διεκδικηθώσι: 30

Νοείται ότι ο εργοδοτούμενος δεν δύναται να προσφύγη εις το Επαρχιακόν Δικαστήριο εάν έχη υποβάλει αίτησιν εις το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών δυνάμει του παρόντος Νόμου και ότι, εάν ούτος προσφύγη εις το Επαρχιακόν Δικαστήριο, δεν δικαιούται να υποβάλει αίτησιν εις το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών δυνάμει του παρόντος Νόμου. 35

5 (3) Το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών κέκτηται εξουσίαν όπως, κατά την απόλυτην κρίσιν του Προέδρου αυτού, επιληφθή εκ νέου υποθέσεώς τινος, ή αναθεώρηση οιανδήποτε απόφασιν επί οιασδήποτε πληρωμής γενομένης υπό του Ταμείου κατά πάντα χρόνον, εάν τούτο θεωρηθή υπό του Προέδρου ως ορθόν και δίκαιον."

Στην αρχική του μορφή, στο κείμενο του Νόμου 24/67, το άρθρο 30 είχε ως εξής:

10 "30(1) Πάσαι αι εκ της εφαρμογής του παρόντος Νόμου εγειρόμεναι διαφοραί ή συμπληρωματικά θέματα αποφασίζονται υπό του Διαιτητικού Δικαστηρίου.

15 (2) Ουδέν των εν τω παρόντι άρθρω ερμηνεύεται ως θίγον το δικαίωμα οιοδήποτε προσώπου όπως άρξηται δικαστικής ενεργείας εις τα πολιτικά δικαστήρια αναφορικώς προς τερματισμόν απασχολήσεως:

Νοείται ότι όταν οιοδήποτε πρόσωπον άρξηται τοιαύτης δικαστικής ενεργείας, το πρόσωπον τούτο δεν δικαιούται να υποβάλη αίτησιν εις Διαιτητικόν Δικαστήριον δυνάμει του παρόντος ή οιοδήποτε άρθρου του παρόντος Νόμου.

20 (3) Το Διαιτητικόν Δικαστήριον κέκτηται το δικαίωμα όπως, κατά την κρίσιν του Προέδρου αυτού, επιληφθή εκ νέου υποθέσεώς τινος ή αναθεώρηση οιανδήποτε απόφασιν επί οιασδήποτε πληρωμής γενομένης υπό του Ταμείου κατά πάντα χρόνον, εάν τούτο θεωρηθή υπό του Προέδρου ως ορθόν και δίκαιον."

25 Το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών στο οποίο γίνεται λόγος στο νέο κείμενο του άρθρου 30, είναι το Δικαστήριο που έχει εγκαθιδρυθεί δυνάμει του άρθρου 3 του περί Ετησίων Αδειών Μετ' Απολαβών (Τροποποιητικού) Νόμου του 1973 (Νόμος αρ. 5/73), με το οποίο καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε το άρθρο 12 του βασικού Νόμου (περί Ετησίων Αδειών Μετ' Απολαβών Νόμων του 1967 έως (Αρ.2) του 1972), και το οποίο προνοεί ως εξής:

35 "12(1) Καθιδρύεται Δικαστήριον Εργατικών Διαφορών, (εν τω παρόντι Νόμω καλούμενον "Το Δικαστήριον Εργατικών Διαφορών") εις την αποκλειστικήν δικαιοδοσίαν του οποίου υπάγεται η διάγνωσις και απόφασις επί των ακολούθων διαφορών:

- (α) απασών των εργατικών διαφορών των αναφωρομένων συνεπεία της εφαρμογής του παρόντος Νόμου ή οιωνδήποτε Κανονισμών εκδοθέντων δυνάμει αυτού ή αμοφοτέρων, περιλαμβανομένου και παντός παρεμπύπτοντος ή συμπληρωματικού προς τοιαύτας διαφοράς θέματος: 5
- (β) απασών των εργατικών διαφορών, συμπεριλαμβανομένου και παντός συμπληρωματικού ή παρεμπύπτοντος θέματος παραπεμπομένου αυτώ δυνάμει ρητής διατάξεως οιουδήποτε ετέρου νόμου ή Κανονισμών εκδοθέντων δυνάμει αυτού ή αμοφοτέρων: 10
- (γ) πάσης εργατικής διαφοράς παραπεμπομένης αυτώ υπό του Υπουργού, είτε κοινή συναινέσει αμοφοτέρων των μερών, είτε δυνάμει οιασδήποτε εν ισχύϊ συλλογικής συμβάσεως ή διευθετήσεως αφορώσης την επίλυσιν εργατικών διαφορών διά διαιτησίας: 15
- (δ) οιασδήποτε ετέρας διαφοράς, συμπεριλαμβανομένης και οιασδήποτε απαιτήσεως διά παροχήν ή αποφάσεως αρμοδίου λειτουργού, δυνάμει των διατάξεων του εκάστοτε περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων ισχύοντος Νόμου, ήτις ήθελε παραπεμφθή αυτώ, ως ήθελεν εκάστοτε καθορισθή διά νόμου ή διά Κανονισμών εκδοθέντων κατ' εφαρμογήν του εδαφίου τούτου." 20

Ο όρος "Εργατική Διαφορά" στον οποίο γίνεται λόγος στις πιο πάνω παραγράφους (α), (β) και (γ) του εδαφίου (1) του άρθρου 12 των περί Ετησίων Αδειών Μετ' Απολαβών Νόμων του 1967 έως 1973, καθορίζεται στο άρθρο 2 του Νόμου 5/73 ως εξής: 25

"Εργατική Διαφορά" σημαίνει οιωνδήποτε διαφοράν μεταξύ εργοδοτών και εργοδοτουμένων ή μεταξύ εργοδοτουμένων και εργοδοτουμένων, εν σχέσει προς την απασχόλησιν ή την μη απασχόλησιν ή τας συνθήκας απασχολήσεως ή τους όρους απασχολήσεως οιωνδήποτε προσώπων είτε εργοδοτουμένων υπό του εργοδότη μετά του οποίου εγείρεται η διαφορά είτε μή." 30

Πολύ πρόσφατα, στην υπόθεση *Χριστόδουλος Κυριάκου και Άλλοι v. Ταμείου Πλεονάζοντος Προσωπικού* (1993) 1 Α.Α.Δ. 1020, 35 το Ανώτατο Δικαστήριον είχε την ευκαιρία να ασχοληθεί με θέματα που άπτονται της ερμηνείας και εφαρμογής προνοιών των πιο πάνω Νόμων που σχετίζονται με την παρούσα υπόθεση. Αναφορικά

με τις εργατικές διαφορές που εμπίπτουν στη δικαιοδοσία του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών στα πλαίσια των περί Τερματισμού Απασχόλησεως Νόμων, το Ανώτατο Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η αξίωση για δεδουλευμένους μισθούς και ωφελήματα δεν συνιστά εργατική διαφορά που εμπίπτει στη δικαιοδοσία του εν λόγω Δικαστηρίου για τον απλούστατο λόγο ότι οι απαιτήσεις αυτές είναι άσχετες προς τον τερματισμό της απασχόλησης του εργοδοτουμένου. Σχετικό είναι το ακόλουθο απόσπασμα από την ομόφωνη απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στις σσ. 8 και 9:

- 5
- 10 "Είναι το κεντρικό χαρακτηριστικό του Νόμου 24/67 ο καθορισμός δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που συναρτώνται προς τον τερματισμό της απασχόλησης εργοδοτουμένου. Η μελέτη των προνοιών του ως συνόλου αποκαλύπτει πως βρίσκονται έξω από το πλαίσιο των ρυθμίσεων του ζητήματα σχετικά με δικαιώματα και υποχρεώσεις που αποκρυσταλλώθηκαν διαρκούσας της εργοδότησης και είναι άσχετα προς τον τερματισμό της. Έτσι ο Νόμος καθορίζει τα περί την αποζημίωση για παράνομο τερματισμό της απασχόλησης, για πληρωμή αντί προειδοποίησης για τερματισμό της απασχόλησης και για πληρωμή λόγω πλεονασμού.
- 15
- 20

Βέβαια με τις ερμηνευτικές του διατάξεις ο Νόμος προσδίδει στην "εργατική διαφορά" ευρεία έννοια, όμοια με την αντίστοιχη του Νόμου 8/67. Αυτό όμως δεν διαφοροποιεί τις ουσιαστικές του πρόνοιες και, εν πάση περιπτώσει, πρέπει να διαβάζεται μαζί με το άρθρο 30(1) που εντάσσει στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών όχι κάθε εργατική διαφορά αλλά μόνο τις εργατικές διαφορές που αναφέρονται συνεπεία της εφαρμογής του Νόμου ή οποιωνδήποτε κανονισμών που εκδίδονται δυνάμει του, περιλαμβανομένου, φυσικά, και "παντός παρεμπίπτοντος ή συμπληρωματικού προς τριαύτας διαφοράς θέματος."

25

30

Είναι σαφές ότι οι δεδουλευμένοι μισθοί και τα άλλα διεκδικηθέντα και επιδικασθέντα ωφελήματα δεν συνδέονται με τον τερματισμό της απασχόλησης αλλά είναι ποσά πληρωτέα ως εκ της εργοδότησης και όχι ως εκ του τερματισμού της.

35

Εν όψει των πιο πάνω προκύπτει ότι, από τις διάφορες απαιτήσεις των εφεσιβλήτων στις αντίστοιχες αγωγές τους εναντίον του πλοίου, τις οποίες έχουμε ήδη περιγράψει, η μόνη απαίτηση που συναρτάται με τον τερματισμό της απασχόλησης τους είναι η απαίτηση για αποζημιώσεις για παράνομη απόλυση. Υπενθυμίζουμε επί του προκειμένου ότι το ύψος των αποζημιώσεων αυ-

40

τών που απαιτούν οι εφεσίβλητοι είναι ίσο με τον αντίστοιχο μηνιαίο μισθό τους και, επομένως, δεν υπερβαίνει το μέγεθος των αποζημιώσεων που το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών θα μπορούσε να επιδικάσει σ' αυτούς αν είχε, κατά τα άλλα, δικαιοδοσία να εκδικάσει τη συγκεκριμένη αυτή απαίτησή τους. Το ύψος των αποζημιώσεων αυτών δεν μπορεί, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του Πρώτου Πίνακα του Νόμου 24/67, να υπερβαίνει τους μισθούς ενός έτους και από 1/12/79, ως αποτέλεσμα του τροποποιητικού Νόμου 92/79, τους μισθούς δύο ετών. Οι απαιτήσεις για καθυστερημένους μισθούς, επιδόματα υπερωριών και αδείας δεν συναρτώνται με τον τερματισμό της απασχόλησής τους και το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών δεν είχε ποτέ δικαιοδοσία να τις εκδικάσει, κάτω από το άρθρο 30 του Νόμου 24/67, σύμφωνα με την απόφαση στην υπόθεση Χριστόδουλος Κυριάκου (ανωτέρω).

Αναφορικά με την επίδικη απαίτηση των εφεσιβλήτων για αποζημιώσεις για παράνομη απόλυση, όπως έχουμε ήδη αναφέρει, η εισήγηση του κ. Μοντάνιου είναι ότι ο Νόμος 24/67 έχει καταργήσει σιωπηρά την αποκλειστική επί του προκειμένου πρωτόδικη δικαιοδοσία του Ανωτάτου Δικαστηρίου ως ναυτοδικείου, κάτω από το άρθρο 19 του Νομου 14/60, και την έχει εντάξει στην αποκλειστική δικαιοδοσία του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών. Η εισήγηση αυτή παραγνωρίζει το βασικό κανόνα ερμηνείας των Νόμων, γνωστό ως *generalia specialibus non derogant*, δηλαδή ο μεταγενέστερος γενικός Νόμος δεν καταργεί ειδική πρόνοια προγενέστερου Νόμου. Στην παρούσα περίπτωση, η προϋπάρχουσα ειδική πρόνοια είναι εκείνη του άρθρου 1(1)(ο) του Αγγλικού Νόμου Administration of Justice Act 1956 που εισήχθη στη Δημοκρατία με τα άρθρα 19 και 29 του Νόμου 14/60, η δε μεταγενέστερη γενική πρόνοια είναι εκείνη του άρθρου 30 του Νόμου 24/67. Ο κανόνας *generalia specialibus non derogant* αποτελεί έκφραση και συνέπεια του μαχητού τεκμηρίου εναντίον της σιωπηρής κατάργησης Νόμου που εφαρμόζεται στις περιπτώσεις όπως η παρούσα, και ανατρέπεται μόνο στις περιπτώσεις στις οποίες είναι αναπόφευκτο το συμπέρασμα ότι οι δυο Νόμοι δεν μπορούν να συνυπάρχουν. Αν πρόθεση του Νομοθέτη, με την ψήφιση του Νόμου 24/67, ήταν να αφαιρέσει από την αποκλειστική δικαιοδοσία του Ανωτάτου Δικαστηρίου, απαιτήσεις μελών του πληρώματος πλοίων για παράνομο τερματισμό της απασχόλησής τους, όπως εισηγείται ο κ. Μοντάνιος, θα αναμέναμε ότι θα εξεδήλωνε την πρόθεση του αυτή κατά τρόπο σαφή, χρησιμοποιώντας ανάλογη φρασεολογία. Η ορθότητα της άποψής μας ότι, με την ψήφιση του Νόμου 24/67, ο Νομοθέτης δεν είχε πρόθεση να αφαιρέσει από το Ανώτατο Δικαστήριο την επί του προκειμένου

πρωτόδικη δικαιοδοσία του και να τη δώσει στο Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών, επιβεβαιώνεται από την ψήφιση μεταγενέστερων νομοθετημάτων, το περιεχόμενο των οποίων είναι τελείως ασυμβίβαστο με την επίδικη εισήγηση. Αναφέρουμε σχετικά τον 5
 10
 15
 20
 25
 30
 35
 40

περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικό) Νόμο του 1986 (Νόμος αρ.96/86) και τον περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικό) Νόμο του 1991 (Νόμος αρ.136/91). Το Παράρτημα του άρθρου 22B του βασικού περί Δικαστηρίων Νόμου, το οποίο εισήχθη με το Νόμο 96/86, αντικαταστάθηκε με νέο Παράρτημα ως αποτέλεσμα του άρθρου 7 του Νόμου 136/91. Με τη νέα του μορφή το Παράρτημα του άρθρου 22B παρέχει στο Επαρχιακό Δικαστήριο πρωτόδικη δικαιοδοσία πάνω σε ορισμένες ναυτικές υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου, στις οποίες η απαίτηση δεν υπερβαίνει τις £10.000. Στις ναυτικές αυτές υποθέσεις περιλαμβάνονται, σύμφωνα με την παράγραφο 2(δ) του Παραρτήματος, και οι ακόλουθες:

“2(δ) Οποιαδήποτε απαίτηση από πλοίαρχο ή μέλος του πληρώματος πλοίου για μισθούς και οποιαδήποτε απαίτηση από ή σε σχέση με πλοίαρχο ή μέλος του πληρώματος πλοίου για οποιαδήποτε ποσά ή ιδιοκτησία η οποία δύναται, δυνάμει οποιασδήποτε από τις διατάξεις των περί Εμπορικής Ναυτιλίας Νόμων, να ανακτηθεί ως μισθοί ή ενώπιον του Δικαστηρίου και κατά τον τρόπο κατά τον οποίο δύναται να ανακτηθούν μισθοί.”

Πρέπει να σημειωθεί επί του προκειμένου ότι οι δικηγόροι των διαδίκων στην παρούσα υπόθεση ορθά δέχονται ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις των περί Εμπορικής Ναυτιλίας Νόμων, οι αποζημιώσεις που απαιτούν οι Εφεσίβλητοι για τον τερματισμό της απασχόλησης τους, μπορούν να ανακτηθούν ως μισθοί, όπως δε έχουμε ήδη αποφανθεί, οι μισθοί των μελών του πληρώματος πλοίου, εμπίπτουν στην αποκλειστική δικαιοδοσία του Ανωτάτου Δικαστηρίου ως ναυτοδικείου. Πρέπει επίσης να αναφερθεί ότι, από το κείμενο των Νόμων 96/86 και 136/91, προκύπτει πολύ καθαρά ότι το Ανώτατο Δικαστήριο διατηρεί την πρωτόδικη δικαιοδοσία του ως ναυτοδικείο πάνω στις υποθέσεις που καλύπτονται από το Παράρτημα του άρθρου 22B των περί Δικαστηρίων Νόμων, τις οποίες μπορεί, εντούτοις, να παραπέμψει για εκδίκαση στο Επαρχιακό Δικαστήριο αν το κρίνει πρέπον, σύμφωνα με το άρθρο 22B(1) των εν λόγω Νόμων.

Για όλους τους πιο πάνω λόγους, η εισήγηση του κ.Μοντάνιου ως προς τη δικαιοδοσία του Ανωτάτου Δικαστηρίου να επιληφθεί πρωτόδικα των απαιτήσεων των εφεσιβλήτων στις αντίστοιχες

Πογιατζής, Δ. Πλοίο "Παναγία Μυρτιδιώτισσα" ν. Σιδηρόπουλου κ.ά. (1993)

αγωγές τους εναντίον του πλοίου, απορρίπτεται ως αβάσιμη.

Η προδικαστική ένσταση απορρίπτεται.